

Svar på interpellation ställd av Karl Henriksson (KD) till vård- och omsorgsnämndens ordförande Charlotte Björkman (HP) om ”kommande nedskärningar i äldreomsorgen”

Jag vill börja med att tacka Karl Henriksson för denna interpellation och kommer här att besvara dina frågor.

1. Vilka nedskärningar planerar ni att genomföra på de vård- och omsorgsboenden som Huddinge kommun driver?

Vi har inga planer på några nedskärningar utan vi ska se till att arbetet på våra vård och omsorgsboenden ska ha en hög kvalitet och förvaltningen gör ett gediget arbete enligt nedan.

Sedan 1 april 2022 har förvaltningen organiserat äldreomsorgen som en helhet och sammanfört förebyggande, myndighetsutövning och egen regiverksamhet. Verksamheten är flexibel och kan ändra inriktningen utefter behov av demens och somatiska platser och beslutsvägarna är korta. Förvaltningen arbetar hela tiden med att effektivisera sina verksamheter för att hålla sig inom budgetramen genom förändring av scheman, bemanning och vikariehantering. Översyn av befintliga vård - och omsorgsboenden, deras funktionalitet och beläggning utreds. Att ligga på rätt nivå när det kommer till kapacitet i antal platser är förstås centralt för att klara ekonomin, något som blivit svårare att planera för, i samband med införandet av lagen om valfrihetssystemet. Det kan vara så att förvaltningen behöver göra ytterligare anpassningar för att ligga rätt i beläggning. Just nu är beläggningen 96,3 % för i år och för mars 97,6 %. För att gå runt ekonomiskt behöver beläggningen ligga runt 98 %.

Det ekonomiska resultatet under första kvartalet 2023 visar på att det är utmanande att få en ekonomi i balans och arbete med åtgärder pågår. Det nya avtalet med kommunal om 4,1 % påverkar förstås kostnadsbilden i hög grad för förvaltningen som budgeterat med 2,0 % i löneökningar vilket ger 1,5 % på helår. Beräkningar görs för närvarande kring hur avtalet påverkar på helår och är ännu inte klart.

Förvaltningen kommer snart att få ett resultat från arbetet **Kostnad per brukare**¹ som vi deltar i och kan jämföra oss med andra kommuner. Där resultatet visar på möjlighet att göra ytterligare förändringar kommer vi att göra det. En första genomgång av resultatet som förvaltningen fått visar på att kostnaderna för att utföra särskilt boende i egen regi inte är höga jämfört med andra kommuner.

I mars blev hälso- och sjukvårdsorganisationen en egen sektion med möjlighet till långsiktig planering och nivå för bemanning för en patientsäker vård och utveckling för legitimerad personal. Den nya sektionschefen har fått i uppdrag att genomlys behovet av hälso- och sjukvård och säkra att bemanningen motsvarar behovet av hälso- och sjukvårdsinsatser. Med

¹ Kostnad Per Brukare (KPB) är enkelt uttryckt en metod för hur man kopplar ihop olika insatser med kostnader och de individer som har fått del av insatsen. Analysen fångar upp verksamhetens insatser och ger svar på frågan vem, får vad, och till vilken kostnad.

stöd av utredningen **Kostnad per brukare** kommer det under året att finnas en tydlig bild av vad kommunal hälso- och sjukvård kostar att utföra och hur vi i Huddinge står oss jämfört med andra kommuner. Tillsammans med sektionschefens genomlysning av behov och bemanning kommer **Kostnad Per Brukare** att utgöra ett komplement för att se vilka möjliga effektiviseringar som går att genomföra i verksamheten.

Det som också påverkar beläggningsgraden inom de särskilda boendena är arbetet med strategin att fler ska vilja bo hemma längre. Myndighetsutövningen ses kontinuerligt över och förvaltningen följer rättspraxis för att säkerställa att det sker en rättssäker handläggning. Sedan ett par år tillbaka arbetar förvaltningen aktivt för att möjliggöra att fler ska kunna bo hemma längre med hemtjänst och att därmed tiden den äldre bor på särskilt boende förkortas. Detta är ett led i att minska kostnaderna för äldreomsorg totalt. Det är mer kostnadseffektivt att bo hemma längre med hemtjänst än att bo på särskilt boende. Det är också vad de flesta äldre vill, men då förutsatt att man känner sig trygg med insatser i ordinärt boende såsom hemtjänst, nattlig tillsyn och trygghetslarm.

2. Vilka nedskärningar planerar ni att genomföra i den kommunala hemtjänsten?

Den kommunala hemtjänsten har under flera år genomfört åtgärder för att minska sina kostnader. Vi kommer snart få ett resultat från arbetet **Kostnad per brukare** även inom detta område. Där utredningen visar på att det finns möjlighet att göra ytterligare förändringar kommer vi att göra det. En första genomgång av resultatet som förvaltningen fått visar på att hemtjänstens kostnader på totalen inte är höga jämfört med andra kommuner.

Inom **hemtjänsten** arbetar förvaltningen med en ännu effektivare schemaläggning av personalens arbetstid och utreder differentierade insatser (omsorg och service) som bl.a. kan innebära lägre personalkostnader p.g.a. att vissa arbetar mån-fre och inte helger. Förvaltningen har fått ett uppdrag att utreda hemtjänsten i sin helhet, en utredning som startar i höst. Äldre som väljer kommunens hemtjänst har ökat och idag uppgår den egna regins andel till 53,1 %.

I övrigt kommer vi att se över insatser inom socialtjänstlagen som inte är lagstyrda för att se vad som kan effektiviseras, organiseras på annat vis eller läggas ned. Nya riktlinjer är på väg upp till vård- och omsorgsnämnden för äldreomsorgen och där behöver vi slå fast att då det finns möjlighet att använda oss av digital teknik ska detta användas i första hand. Genom att aktivt delta i och nyttja den tekniska utvecklingen underlättas arbetet för äldreomsorgens personal till exempel genom digitala inköp och digital tillsyn.

Äldreomsorgens förebyggande verksamhet har fokus på att nå invånarna tidigt, engagera och förhindra ofrivillig ensamhet som leder till ohälsa. Det ska på lång sikt möjliggöra att fler vill bo kvar hemma och öka självständigheten. Den förebyggande verksamheten har ett nära samarbete med hemtjänsten, vårdcentralen, regionen, pensionärsorganisationerna, Karolinska institutet, Stiftelsen Äldrecentrum, FOU nu och FOU Nestor. Det ger möjlighet till det senaste inom äldreforskning och gerontologi. Det stödjer utvecklingen av den goda

omsorgen för alla äldre i Huddinge. Ett samarbete sker också med kultur och fritidsförvaltningen där insatser görs för att minska äldres ensamhet.

I kommunen behöver alla hjälpas åt för att verksamheterna inte ska få dyra kostnader. Turbundna resor och trygghetslarm har inneburit höga kostnader och är avtal som verksamheten måste följa. Vi har lagt 10 mkr för översyn av och förbättringsåtgärder vad det gäller turbundna resor.

Arbetet fortsätter och närmare detaljer om åtgärder är planerade till förvaltningens information på juninämnden.

3. Vilka kvalitetssänkningar planerar ni att genomföra vad gäller maten på vård- och omsorgsboenden och i de matlådor som hemtjänsten distribuerar?

Vi har inga planer på några kvalitetssänkningar. Förvaltningen har redan startat arbetet med att använda oss av alternativ kost som har lägre kostnader genom att noga följa tillgång och priser på till exempel grönsaker och frukter som är säsongsstyrda. Det arbetet fortsätter kontinuerligt varje vecka.

4. Vilken beredskap har ni för att hantera att privata utförare går i konkurs eller säger upp sina avtal med Huddinge kommun för att ni inte ger någon form av kompensation till dem för de kraftigt ökade kostnaderna i verksamheterna.

Alla utförare både inom egen regi och externa har stora utmaningar med ökade kostnader och behöver arbeta med att effektivisera sina verksamheter.

Kommunen kommer att ta ansvar för alla personer som behöver få hemtjänst. Vi har både egen regi och andra utförare som invånarna kan välja mellan. I dagsläget finns förutom kommunens egen regi 6 andra utförare att välja mellan.

Detsamma gäller för de i behov av vård och omsorgsboende för äldre. I dag finns 53 vård- och omsorgsboenden att välja mellan.

Hittills har ingen utförare valt att avsluta sitt samarbete med kommunen inom lagen om valfrihetssystem med anledning av att ersättningarna inte höjts. Vi har god kontakt med flera av dem, vi för dialoger och har ett gott samarbete.

För Mittenstyret,

Charlotte Björkman (HP)
Ordförande Vård & omsorgsnämnden